

Sporočilo medijem

DIGESTAT – ORGANSKO GNOJILO PRIHODNOSTI

Gornja Radgona, 27. avgust 2025 – **Digestat, visoko kakovostno organsko gnojilo, ki nastane pri predelavi in obdelavi organskih odpadkov v bioplinarnah je danes pomemben del krožnega gospodarstva. Hkrati je pomemben vir hranil, ki vrača hranila v tla in zmanjšuje odvisnost od mineralnih gnojil, ki jih v Sloveniji večino uvozimo. Sekcija proizvajalcev bioplina pri GZS – Zbornici kmetijskih in živilskih podjetij je na današnjem poslovnem krogotoku z naslovom »Digestat – odpadek ali prihodnost?, ki se je odvijal na sejmu AGRA, želela opozoriti na pomen digestata za slovensko kmetijstvo in na pomen bioplinarn v Sloveniji pri predelavi organskih odpadkov.**

Digestat je stranski produkt pri proizvodnji bioplina, ki nastane po tem, ko mikroorganizmi v bioplinarni brez prisotnosti kisika razgradijo organske odpadke. Kot surovine se uporabljajo kuhinjski odpadki, hlevski gnoj in rastlinski ostanki. V bioplinarni v digestorju poteka proces anaerobne razgradnje, pri katerem dobimo dva glavna produkta: bioplin, ki vsebuje predvsem metan (CH₄) in ogljikov dioksid in digestat, v katerem ostanejo glavna hranila za rastline – dušik (N), fosfor (P) in kalij (K). Z uporabo digestata vračamo hranila nazaj v tla in zapiramo krogotok snovi v naravi ter delujemo trajnostno.

V Sloveniji letno pridelamo 88.000 ton digestata, s katerim lahko oskrbimo do 3.000 ha kmetijskih površin. S trikratnim povečanjem proizvodnje digestata v Sloveniji, lahko zagotovimo 25 % vseh potreb po dušiku, s predelavo vseh razpoložljivih živilskih gnojil v bioplinarnah pa bi lahko zagotovili dovolj biometana za 72.000 avtomobilov.

Rabo digestata v Sloveniji opredeljujejo Uredba (EU) 2019/1009 o določitvi pravil o omogočanju dostopnosti sredstev za gnojenje EU na trgu, ki določa skupne standarde kakovosti, varnosti in označevanja za vse vrste gnojil, vključno z digestatom, Uredba o predelavi biološko razgradljivih odpadkov in uporabi komposta ali digestata, ki ureja varnost in kakovost digestata, da se zagotovi njegova varna in učinkovita uporaba v kmetijstvu ter prepreči negativne vplive na okolje ter Uredba o varstvu voda pred onesnaževanjem z nitrati iz kmetijskih virov, ki omejuje uporabo dušika iz gnojil in digestata na kmetijskih površinah, da se prepreči prekomerno izpiranje nitratov v podtalnico in površinske vode, s čimer se zmanjšuje tveganje za onesnaževanje voda in varuje kakovost vodnih virov.

Matjaž Durič, predsednik Sekcije proizvajalcev bioplina pri GZS – Zbornici kmetijskih in živilskih je v okrogli mizi izpostavil, da bioplinarne niso samo tehnološki obrati saj so povezane z živimi organizmi in njihovo obdelavo vse dni v letu. Poudaril je potencial, ki ga ima digestat, v luči uvozne neodvisnosti od mineralnih gnojil. Hkrati je opozoril na pomen podporne sheme za nadaljnje uspešno poslovanje bioplinarn.

Udeleženci okrogle mize so izpostavili pozitivne učinke uporabe digestata za zdravje tal. Digestat povečuje dostopnost hranil, krepi mikrobno aktivnost, kar pospešuje kroženje hranil, izboljšuje

strukturo tal in povečuje zadrževanje vlage in hranil v tleh. Digestat prav tako zmanjšuje kislost tal, zagotavlja boljšo strukturo in zračnost tal, zmanjšuje zbitost tal in izboljšuje prezračevanje korenin. Vse to je pomembno za učinkovito ukrepanje proti podnebnim spremembam.

Pozvali so k večji uporabi kakovostnega gnojila, opozorili na ovire, ki so v zakonodaji, za večjo rabo in spodbujanje uporabe digestata ter pozvali k pripravi dolgoročnih strateških usmeritev za oblikovanje učinkovitega modela za trajnostno rabo digestata v Sloveniji. Z več spodbudami in finančnimi mehanizmi država lahko podpre večjo uporabo digestata in njegovih produktov. Izpostavili so tudi alternativne možnosti uporabe digestata, za bioogljje, plazemske tehnologije, alge, ki na trgu ustvarjajo večjo dodano vrednost in so lahko prihodnji vir inovacij na tem področju.

Na okrogli mizi so sodelovali predstavnik Ministrstva za kmetijstvo, gozdarstvo in prehrano, predstavnik Biotehniške fakultete, oddelka za agronomijo Univerze v Ljubljani, predstavnik Sindikata kmetov Sloveniji, predstavnik kmetijskega podjetja in bioplinarne, ki so se strinjali, da je uporaba digestata zagotovo prihodnost slovenskega kmetijstva.

Sekcija proizvajalcev bioplina pri
GZS - Zbornici kmetijskih in živilskih podjetij